

SZEGEDI

Egyetem

A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

Mennyiségi helyett minőségi szemlélet

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának az állami oktatás helyzetéről és fejlesztésének feladatairól szóló határozataiból az egyetemen adódó feladatokat tárgyalta 1972. december 7-én a József Attila Tudományegyetem Pártbizottsága, december 13-án az Egyetemi Tanács. Az üléseken elhangzottakról és az azokon született állásfoglalásokról dr. Serfőző Lajos oktatási rektorhelyettesről, az MSZMP József Attila Tudományegyetemi végrehajtó bizottsága tagjától kértünk tájékoztatást.

A Központi Bizottságnak az oktatáspolitikai határozatából milyen jellegű feladatok adódnak tudományegyetemünkön?

— Az egyetem vezető testületei megállapították, hogy a határozatnak az egész anyagát, konkrét megállapításait, általános tanulságait, egész szellemét kell kiindulópontnak tekintenünk. A határozat amellett, hogy közvetlen teendőket ír elő számunkra, tartalmával és szellemével arra kötelezi egyetemünket, hogy még nagyobb lendülettel folytassuk, gyorsítsuk meg az egyetemi reform, az oktatás korszerűsítésének munkálatait. E munkánkban a javaslatok és a döntés, az igények és lehetőségek szigorú számbavételén alapulnak, a feladataink nem szervezeti, hanem minőségi, tartalmiak.

Követelmények — képzési célok

— Az egyetemi oktatómunkának melyek azok a területei, amelyeken legfontosabb tennivalóink adódnak?

— Az oktatás korszerűsítése az a terület, ahol a KB határozatából következő teendők legszorosabban kapcsolódnak eddigi erőfeszítéseinkhez. Az oktatás tartalmát, az egész képzési folyamatát az eddigieknél sokkal harmonikusabb összhangba kell hozni a képzési célokkal. El kell végezni a tananyagok a képzési céloknak alárendelt átdolgozását, a programok ilyen szempontú fölvizsgálását. Az egyes tárgyak anyagának súlypontozását, szelektálását, valamint a tantárgyaknak az eddigieknél sokkal jobb koordinálását kell megvalósítanunk, gondosan ügyelve arra, hogy ne legyenek felesleges átfedések, ismétlések, ugyanakkor pedig fontos ismeretek helyett fehér foltok oktatásunkban. Napirenden levő feladatunk, hogy a tantervekkel kapcsolatos tapasztalatok összegyűjtése után szembesítsük a tantervet az eredeti tantervi irányelvekkel, a követelményekkel, a képzési célokkal. A követelmény világos: az elmélyült tudás megszerzése, a képességek igazi fejlesztése, a készségek kialakítása, az önállóságra nevelés nem nélkülözheti a hallgatók aktivitását igénylő intenzív oktatási folyamatot és az ennek megfelelő módszereket. A túlterhelés kérdésének megoldásában például segítséget jelenthet bizonyos helyenkénti, mechanikus anyagcsökkentés is, de az igazi kiút kétségtelenül az lesz, ha a mennyiségi szemlélet végképp alulmarad a minőségi szemlélet szemben.

Egységes és korszerű tanárképzés

A központi bizottsági határozat kapcsán különös gondot kell foglalkoznunk a tanárképzés problémáival. Nem csak szavakban kell hangoztatnunk a tanárképzést, hanem végre minden érdekelt egyetemi oktatónak rá kell döbbsennie munkánk eme részének felelősségteljes fontosságára. E téren szemléleti változásokra van szükség, különösen ab-

ban a vonatkozásban, hogy az első évtől kezdve — s nemcsak az ötödik évben — tanárjelöltekkel van dolgunk. Törekednünk kell a hallgatóinkból leendő tanárok hivatástudatának elmélyítésére, véleményének jó irányú befolyásolására. Az egyetem vezetőtestületeinek az az álláspontja ebben a kérdésben, hogy úgy szolgáljuk legjobban a tanárképzés ügyét, ha jól megalapozott, elmélyült, stabil szakmai felkészítésben részesítjük a jelölteket. Az e téren adódó legfontosabb feladataink: ügyelni kell a mennyiségi követelmények megszabására; az összehangolás megjavítására a szaktárgyakon belül és a két szak között egyaránt; az úgynevezett alapozótárgyak, segédtudományok oktatását a tanárképzés követelményeihez kell igazítanunk; a tanárképzést és a szakosképzést meg plasztikusabban kell elválasztanunk egymástól; az adott tárgy középiskolai tananyagának folyamatos ismeretét minimális követelményként kell támasztanunk a tanárjelöltekkel foglalkozó oktatókkal szemben; a vizsgarendszerek javítása során törekednünk kell a tanárképzés követelményeinek jobban megfelelő módszerek kialakítására (a szóbeli vizsgáztatás itt elemi követelmény); nagy körültekintéssel kell tovább folytatnunk a komplex államvizsga bevezetésére irányuló előkészületeket. Az egyetemi oktatókban és a gyakorló iskolák tanáraiban ki kell alakulnia, meg kell erősödni annak az egységes és korszerű fel fogásnak, amelynek alapján sablonoktól mentesen, a formalizmustól messze elkerülve zajlik a jelöltek iskolai felkészítése.

Az egyetemünkön folyó felvételei, illetve továbbképző munkát is javítanunk kell. A beiskolázási propagandát és agitációt tovább kell erősítenünk, azért, hogy a jelentkezők között a fizikai dolgozók gyermekeinek arányát fenntartsuk, illetve azért, hogy egyes szakok esetében a minimális válogatási lehetőségen javíthassunk. A felvételi rendszer alapelvei változatlanok maradnak, de tág lehetőségek adódnak a felvételi vizsgák javítását célzó helyi kezdeményezéseknek. Különös figyelmet igénylő pedagógiai munkának kell tekintenünk az első évesek átvezetését a középiskolából az egyetemi életbe.

Rajtunk múlik!

— Milyen feltételek segíthetik elő, könnyíthetik meg a határozat végrehajtását, a reform munkálatait végrehajtását?

— A fent említett főbb feladatok megoldását elősegítő feltételek tervei már korábban megszülettek, az egyetemi közvélemény előtt is jól ismertek s a jelenlegi anyagi keretek egyszerű felhasználásával folyamatosan realizálódna. A feltételek optimalizálódása — a szubjektív tényezők oldaláról — függ azonban attól is, hogy az elképzelések, a tapasztalati tényekből levont következtetések, tervek és elhatározások hogyan mennek át a gyakorlatba. Mindent el kell követnünk az elvek és a döntések megismertetéséért, mert ez mozgósítás, az egyöntetű cselekvés, a kollektív munka és az előbbrelépés feltétele.

A központi bizottsági határozat legfontosabb ránk háruló részének megvalósítása elsősorban a kari szervezeti egységeken, a tanszékeken és a szakcsoportokon s nem utolsósorban az egyes oktatókon múlik. A tanszékek, szakcsoportok tevékenységének fontosságát — mint azt egyetemünk vezető testületei is megállapították, nemcsak hangoztatnunk, hanem támogatnunk, elhőriznünk és ösztönözniünk is kell s erre készen állunk.

Kaphat — nem kaphat

Határozat a tanulmányi ösztöndíjak odaítéléséről

A tanulmányi ösztöndíj odaítélésének alapfeltétele az előző félévben elért megfelelő tanulmányi átlag. Ez azonban önmagában nem jogosít fel az ösztöndíj elnyerésére. A juttatás és összegének megállapítása az alapvető képzési célok figyelembevételével, felelősségteljes, körültekintő egyéni elbírálás alapján történik. Egyetemeink és a főiskola tanácsai — a KISZ-bizottságokkal egyetértésben — a következő félévben kiosztandó tanulmányi ösztöndíjak odaítéléséről az alábbi határozatokat hozták.

Tudományegyetem

I. Nem adható tanulmányi ösztöndíj annak a hallgatónak,

a) rendelkezések alapján aki:

— 3,51 alatti tanulmányi átlageredményt ért el

— a tanulmányi ösztöndíj odaítélésével kapcsolatos írásbeli kérelmét határidőn túl nyújtotta be

— fegyelmi határozattal ösztöndíj megvonásban részesült

b) mérlegelés alapján, aki:

— tanulmányi kötelezettségeinek feltűnő módon, nem képességeinek megfelelően tett eleget, illetve, korábbi eredményeihez mérten tanulmányi eredménye nagymértékben vissza esett (figyelembe veendő például betegség, a családi helyzet hátrányos változása stb.)

— fegyelmi büntetésben részesült, de a fegyelmi szabályzat 3/c pontjában foglalt szankciókat a fegyelmi határozatban nem alkalmazták

— az elbírálás alapján szolgáló félévben két tárgyból vizsgát ismételt

— a tanulmányi fegyelmet többször súlyosan megsértette

— a szocialista együttélés, a közösségi élet normáival szemben kifogásolható magatartást tanúsított.

a „től-ig” kategórián belül tanulmányi ösztöndíj összegét növelő tényezők:

— a hallgatók tanulmányi munkájában bekövetkezett jelentős, tartós fejlődés, amennyiben ez nem az egyéb feltételek rovására történt (legalább 2 félév eredménye alapján állapítható meg)

— kiemelkedő tudományos diákköri munka (rendszeres aktív részvétel a diákköri munkában, tanszéki, vagy kollégiumi keretek között végzett tudományos tevékenység, eredményes szereplés kari országos pályázatokon, szakmai-társadalmi munka végzése)

— a teljes képzési cél érdekében végzett kiemelkedő kulturális, sportmunka (az egyetemen működő művészeti csoportokban, az egyetemi sportmozgalomban, sportkörben végzett rendszeres, aktív tevékenység)

— a közösség érdekében végzett kiemelkedő, eredményes társadalmi, közéleti tevékenység

— Népköztársasági ösztöndíjra javasolt, de kerethiány miatt nem részesült hallgatók a maximális tanulmányi ösztöndíjat kapják.

A rendelkezés értelmében kivételesen ösztöndíjban részesíthető a 3,00-3,51 közötti tanulmányi átlagot elért hallgató is. Ennek a juttatásnak összege a legalsó kategória minimuma (havi 100 forint) lehet. A 1/6 pont alkalmazása esetében a hallgató a közéztételtől számított 3 napon belül panasszal fordulhat a kar dékánjához.

Orvosegyetem

I. Alapvetőnek tekintendő a „től-ig” kategóriákon belüli differenciálással az az elv és gyakorlat, mely szerint az egyes hallgatók a tanulmányi és társadalmi-közéleti aktivitásuknak megfelelően részesüljenek tanulmányi ösztöndíjban. Az egyes kategóriákon belül a tanulmányi és

a közösségi tevékenység sokoldalú mérlegelése alapján kell különbséget tenni, a KISZ-szervezet követelmény- és pontrendszerével.

2. A követelményrendszert nem kielégítően, illetve ezt nem teljesítő, vagy valamilyen fegyelmi vétséget elkövető hallgatók esetében az általános tanulmányi ösztöndíj a kategória-minimum alá csökkenthető illetve teljes egészében megvonható.

3. Általános tanulmányi ösztöndíj juttatható azoknak a hallgatóknak akik 3,51-5,00 tanulmányi átlagot érnek el az előző félévben.

4. A 3,00-3,51 között a rektor kivételesen engedélyezheti általános tanulmányi ösztöndíj juttatását az alábbi esetben: általában az előző félévekben jó átlageredményt elérő, de az adott félévben alacsonyabb tanulmányi eredményt teljesítőket esetében, kik mindamellett jó, illetve kiemelkedő társadalmi és TDK munkát végeztek. A juttatott összeg 100-150 forint között lehet.

5. Ismételt vizsga, vagy elégtelen beszámoló esetén általános tanulmányi ösztöndíj csak gondos mérlegelés alapján juttatható. A juttatott összeg a kategória minimuma alatti is lehet. Figyelembe veendő: kiemelkedő társadalmi — közéleti tevékenység, előző félévekben elért jó átlageredmény, korábban utóvizsgák nélkül lezárt félévek.

6. Az általános tanulmányi ösztöndíj elosztására a KISZ a következő demokratikus mechanizmus alapján készíti javaslatot:

a) Az évfolyamok érdekvédelmi — és követelményrendszer felelősei a követelményrendszer teljesítése alapján egy előzetes javaslatot készítenek egyenként és összegekre lebontva.

b) Ezt a javaslatot egy kibővített évfolyamvezetőség (a csoportvezetők is) véleményezi, illetve hagyja jóvá.

(Folytatás a 2. oldalon.)

DÉR ISTVÁN: KETTEN

(Ruszkai Károly felvétele)

Kaphat — nem kaphat

(Folytatás az 1. oldalról.)

c) Az évfolyamvezetőség javaslatát az évfolyam elé terjesztik.

d) A beérkezett fellebbezéseket ismét kibővített évfolyamvezetőségi ülés tárgyalja.

e) Az évfolyam titkár és érdekvédelmi felelős a vezetőség határozatát a Diákjelölti Bizottság előtt képviseli.

7. Az általános tanulmány ösztöndíj, valamint a rendszeres pénzügyi szociális támogatás céljára szolgáló keretből elért megtakarításból egyéni és kollektív jutalmazási alapok létesíthetők. Ennek felhasználására a KISZ-bizottság tesz javaslatot.

Tanárképző Főiskola

A Diákjelölti Bizottság az általános tanulmányi ösztöndíjról a következő határozatot fogadta el:

a) Azok a főiskolai hallgatók, akiknek tanulmányi átlageredménye 3,5-5,00 között van, ha csak egy tárgyból is elégtelen érdemjegyet szereztek, tanulmányi ösztöndíjként csak az alsó határértéket kaphatják. Szoros kivételként a KISZ-alszervezet a KISZ VB-vel egyetértésben eltérő javaslatot tehet.

b) A 3,00-3,5 közöttiek egyéni elbírálás alapján részesülnek tanulmányi ösztöndíjban s ez minden esetben havi 100 forint, de csak akkor, ha az érintett hallgatónak elégtelen osztályzata a tárgy félévben nem volt. Az így juttatható ösztöndíj nem haladhatja meg az e kategóriába tartozó hallgatók 10 százalékát.

c) Egy másik felsőoktatási intézményből sikertelen félév miatt ájtótt hallgató egy félévig még akkor sem részesülhet tanulmányi ösztöndíjban, ha tanulmányait a főiskolán előlről kezdi vagy már lezart félévet ismételi.

Egyéb határozati javaslat:

— Akinek félévi tanulmányi eredménye 2,00-2,5 között van, a következő félévben a kedvezményes menzautalványon és rendkívüli segínytől kívül más szociális támogatásban nem részesüljön.

— Ha valakinek alacsony tanulmányi eredménye betegsége miatt következett be, a szociális támogatás megvonása egyéni elbírálás alapján történik.

— Ne kapjon rendkívüli segínyt — a szorosan vett rendkívüli eseteket kivéve — egy félévig az a hallgató, aki ellen fegyelmi eljárást indítottak.

Greguss professzor új könyve:

Az élő fenyők faanatómiája

1955-ben jelent meg a szerzőnek angol és német nyelven *Az élő nyitvatermők meghatározása szöveti alapon* című nagy monográfiája. Ez volt „az év legjobb könyve” és szerzőjét a Kossuth-díj ezüst fokozatával tüntették ki. Ezt a munkát öt világrész szakemberei a szakfolyóiratokban a legnagyobb elismerésben részesítették. Ebben a munkájában a szerző a földön ma élő mintegy 530-550 fenyőfélésekből 350-et, tehát az élő fenyőfák mintegy 65 százalékának a faanatómiáját, vagyis a xilotómiáját dolgozta fel. Minden egyes fajjal belső szerkezetéről a vékony metszetek alapján 4-4 művészi mikroszkópikus fénykép és 1-1 tábla rajz készült, amelyek segítségével akár egy gyufaszálonnyi darabkából annak származását pontosan meg lehet állapítani. Ezért van a könyvnek nagy gyakorlati és tudományos jelentősége.

Az utóbbi időben mind több és több hazai és külföldi óségi faszén és más növényi maradvány vizsgálata vált szükségessé. A munka kedvező nemzetközi elismerése után a szerző elhatározta, hogy a teljesség érdekében a még hiányzó fenyőfákra a további 35 százalékát is beszerzi és feldolgozza. Tizenöt évi fáradságos munkával sikerült mintegy 160 újabb fenyőfajból fémfotókat beszereznie és feldolgoznia. Az 1972 végén megjelent könyvből megtudjuk, hogy anyagot kapott Angliából, Kelet- és Nyugat-Németországból, Belgiumból, Portugáliából, Romániából, Hollandiából, Szovjetunióból, Lengyelországból, Spanyolországból, Kínából, Japánból, Indonéziából, Tajwanból, Új-Guineából, Sarawakból, Ausztráliából, az Egyesült Államokból, Havannából, a Malaji- és Fülöp-szigetektől, Mexikóból, Argentínából, Új-Caledóniából, Chiléből, sőt Új-Zéland

havas tájairól megkapta a föld legkisebb fenyőfáját is, amely alig nő 30-40 centiméternél magasabba, a „törzse” pedig csupán 1-2 milliméter vastag. A föld különböző tájairól kapott fémfotókból azután több ezer mikroszkópi metszet, ezekről pedig művészi fényképek, majd minden egyes fajról rövid és jellemző rajzok készültek, teljesen ugyanolyan módon, ahogyan az

különös tekintettel a különböző fenyőfa típusokra. A speciális részben külön fejezetben tárgyalja — csupán összehasonlítás végett — néhány, a fenyőfákkal rokon Cyacas-féleséget, majd részletesen ismerteti az elkülönítő bélyegeket alapján az egyes fenyőfa családokat és nemzetségeket és végül az egyes fenyőfajokat. Az egyes fajok tárgyalásainál megemlíti a szerző, hogy a megvizsgált fenyőfák melyik tájon élnek és hogy melyik intézményből kapta feldolgozásra végett.

A feldolgozás módja teljesen egyöntetű. A metszetek készítésében Sírák László laboráns segítségével, majd minden faj metszeteiről négy-négy művészi fénykép készült. A fényképfelvételeket kivétel nélkül a szerző készítette, míg a hozzájuk tartozó rajzok legnagyobb része a szerző ellenőrzése mellett munkatársai Gasztonyi Lenke laboráns, dr. Szabados Margit kézügyességét dicséri. A szövegrészlet gazdag irodalmi adat és egyesített Index egészíti ki. Ebben a kötetben újabb 155, a két munkával együttesen pedig 505 fajt dolgozott fel a szerző, vagyis az élő fenyőfajoknak most már mintegy 92 százalékát. Legnagyobb értéke ennek a munkának is, hogy mind-egyik fajról négy-négy, összesen 808 művészi fénykép és egy-egy tábla (145) rajz készült, amelyek a 159 oldalnyi szöveggel összhangban a ma élő, de a régen kihalt fenyőfa-féléket egész párányi darabkáik alapján is pontosan meg lehet határozni. Ezért van ennek a két munkának nemcsak nagy tudományos, de igen fontos gyakorlati jelentősége is.

[Pál Greguss: Xylotomy of the Living Conifers. (Az élő fenyők faanatómiája) 808 microfotóképpel, 175 táblával és 145 tábla rajzzal. Akadémiai kiadó, Budapest, 1972.]

HORVÁTH IMRE

első kötetben megjelentek. Ez a munka tehát szerves folytatása a szerző előző monográfiájának és a kettő együttesen olyan részletes fenyőanatómiái munka, amelyhez hasonló a világirodalomban eddig még nem jelent meg. (A szerzőnek különben a faanatómia köréből 1947 óta ez már a tizedik jelentős kötete, amelyek magyar, német, angol és orosz nyelven jelentek meg.)

A terjedelmes 502 oldalas munka két részre tagolódik. Az általános részben a négy fő fatípus anatómiái szerkezetét ismerteti perspektívikus művészi rajzokkal illusztrálva, hogy azokat a jellegzetes bélyegeket alapján egymástól hogyan lehet megkülönböztetni,

Egyetemet végzett: levelező tagozaton

„A dolgozók munka melletti szervezett tanulását és továbbtanulását biztosító esti — levelező tagozatok változatlanul jelentős szerepet töltenek be az iskolázottság ellenmondásainak, többek között a felvételi rendszerrel együttjáró társadalmi feszültségeknek a feloldásában.”

(Az MSZMP KB 1972. június 15-i határozatából)

I.

A tudományegyetem különböző karain ebben a tanévben összesen 791 levelező hallgató tanul. Legtöbben a jogi karon (363), valamivel kevesebb a bölcsész (281), míg a természettudományi karon 147 a levelező tagozaton tanulók, illetve továbbtanulók száma. A jogi karon tanulók nagy száma, jól tükrözi a társadalmi igényeket. Államapparátusunk számos területén még jelentős hiány van jogászokban. (Gondoljunk például a tanácsai szervekre.) A nappali képzés ezt az igényt képtelen kielégíteni.

Más a helyzet a BTK-n és a TTK-n tanuló tanárszakosoknál. Ezek főleg tanárképző főiskolát végzett általános iskolai tanárok, akik meg szeretnék szerezni az egyetemi diplomát. A tanárszakosoknál, tehát nem annyira munkahelyi igényről van szó, mint inkább a továbbtanulási bizonyos önkéntes formájáról.

II.

Találomra választottam ki egy levelező tanulócsoporthat. Miért áldoznak pénzt, időt és fáradságot azért, hogy két évi tanulással egyik szakukból egyetemi oklevelet is kapjanak?

Elsőséves földrajz szakos levelező csoport. Mindannyian egy-két éve végezték el a főiskolát. Két év múlva kapnak földrajz szakos középiskolai tanári diplomát. 19 jelentkező közül 13-an vannak itt. Az ország mind a négy tanárképző főiskoláját képviselik: négyen egyen a szegedi, illetve a nyíregyházi, hárman az egri, ketten a pécsi főiskolán végeztek.

Többségük általános iskolai tanár (9-en), ketten városi TIT titkárok, de van köztük főigazgatói titkár (Nyíregyháza), egy hallgató pedig az újszászi középiskolában tanít. (Egyébként ő az egyetlen, akinek munkaköre olyan, hogy előbb utóbb köteleznék az egyetem elvégzésére.)

A jelentkezéshez munkahelyi

ajánlás kellett. És ezt nehéz volt megszerezni.) Pont az ellenkezőjét gondolkodtam: azt, hogy az igazgatóknak céljuk, hogy továbbképzésre, továbbtanulásra buzdítsák fiatal kartársikat. Ez azonban nem így van, s ennek egyik oka: az igazgatóknak meghatározott bérkeretből kell gazdálkodniuk, és magasabb képesítésű tanároknak természetesen többet kell fizetni.)

„Úgy kellett „kikilincselni” protekcióval a javaslatot” — mondta Szűcs Mihály, aki Ecsen tanít.

III.

Tanulmányi szabadságot külön nem kapnak, hiszen a konzultációk és a vizsgák az iskolai téli szünet idejére esnek.

Anyagilag is jelentős áldozatot hoznak a levelezők. Az egyhetes konzultáció, valamint a vizsgák ideje alatt szállásról maguknak kell gondoskodniuk. Sok pénz megy el utazásra is. Vécsey Erzsébet, a pestlőrinci általános iskola tanára gyors számítást végzett: a vizsgaidőszak majdnem egyhavi fizetésébe került. Találkoztam olyan levelező hallgatóval, akinek az, hogy matematikus lehessen. (A képzési idő öt év) 35 ezer forintjába kerül. Messze lakik, rossz a közlekedés, de ha azt nézem, hogy a havi fizetése 2350 forint, akkor ez nagy anyagi áldozat is.

És hogy mégis, miért vállalták a levelezők mindezt?

— „Azért, mert nagyon szeretjük a tárgyunkat.” — válaszolta Vécsey Erzsébet, Tóth Dezső, az enyingi általános iskola és gimnázium tanára pedig azt mondta: — „Eddig egyszerűen nem volt lehetőségem. Egyetemre jelentkeztem, nem vettek fel. Tanárképző főiskolára jártam, a kezdő fizetésem még a rendezések előtt 1200 forint volt, csak most jutottam oda, hogy elkezdjem az egyetemet.”

Ha befejezik, ha sikerül elvégezni, fizetésben ez nem jelent nagy emelkedést, a bérkerettől függően maximum 150-200 forintot. Az vilákos, hogy nem a pénzért csinálják, nem is a másoktól várt elismerésért.

„Ami az egyetem elvégzése jelent, az leki magyugvása, a régi vágy teljesülése.”

IV.

A földrajz szakos hallgatókat

éppen gyakorlaton találtam. Dr. Juhász János docens vetülettant, térképtant, gömbháromszögtant és műszertant adott elő. Már így elmondva is sok, ráadásul ha még elgondoljuk, hogy amit a nappali tagozaton egy félév alatt tanulnak meg, itt négy nap alatt kell átvenni. E tárgyakból nincs megfelelő jegyet, így tényleg rohamtempóban ismerkednek az anyaggal. Órák után, esténként tanulnak és négy nap múlva gyakorlati jegyet kapnak. Persze, évközben is lehetne tanulni, de a jegyet elavult, hibás.

A tanulmányi osztály megadta a tematikát (ígaz, csak általános természetföldrajzból) és a kötelező irodalmat. De nem mindig a legmegfelelőbb tankönyvet jelölték meg. Például: ásványtanból egy 1100 oldalas vegyeszettek készült jegyzet ajánlottak, (ára 114 forint) amire alig van szükség. Gondoljunk még oldalakat lehetne írni, s más szakoknál is hasonló a helyzet.

V.

Dr. Serfőző Lajos oktatási rektorhelyettes:

„A levelező tagozat bevett, állandó formája a képzésnek. A felszabadulás után nagy szükség volt erre a formára. Új szakember gárda kellett, akkoriban különösen nagy segítséget jelentett a levelező képzés. Ez a periódus lezárult. Ma kétféle szerepe van a levelező tagozatnak. Egyrészt praktikus — a jogászoknál ma is nagy a szakember hiány — bár, a társadalmi szükséglet csökkenő. Más a helyzet a tanárszakosoknál — itt zömmel továbbképzés jellegű. Elvileg jó továbbképzés, de jobb lehetne, ha országosan is rendeznék a vele kapcsolatos problémákat. A levelező oktatás másik feladata, a júliusi KB határozat szellemében, lehetőséget biztosítani azoknak, akik el akarják érni a magasabb képesítést. En becsülöm ezeket az embereket.”

VI.

„E képzési forma fontosságát alátámasztja, hogy szocialista rendszerünk elő kívánja segíteni a műveltség terjesztését, az egyén tudásának fejlesztését, és ezt hűz-a alá a demokratizmus kiterjesztésére irányuló törekvésünk is.” (Az MSZMP KB 1972. július 15-i határozatából.)

DEÁK GÁBOR

Dr. Lehel István

bersége, szeretete melege sokszor volt az utolsó menedék a félelem, a reménytelenség, a vereség és a kudarc napjaiban.

Ezért — bár egyedül élt — soha nem volt magányos. Régi és új tanítványok szeretete és ragaszkodása kísérte, akiket ő tanított másképpen látni: meglátni a szívet egy elfutó vonal ritmusában, vagy egy leheletfinom festék-folt szétvibráló textúrájában — a mikro- és makrokozmosz megrázó és felfoghatatlan robbanásaiban és örvényeiben — magunkban és a vég nélküli távlat horizont végtelenjének tragikumában. A tehetség mindent elsősor erejével áradt belőle az alkotások sora, mind jobban kiteljesedve, hatalmas életművé összegződve.

Tudom és hiszem, hogy a művésztörténet előbb-utóbb szembeesik bennünket a felismeréssel, hogy a modern magyar festészet egyik legeredetibb és legnagyobb tehetségű alkotójának voltunk kortársai: tanítványai, barátai; akinek életműve úgy magyar, hogy európai, úgy realista, hogy az absztrakció legtisztább régióiban tudta megfogalmazni a lét törvényeit.

De mit felelhetünk, ha felmerül a kérdés: tisztában voltunk-e mindezzel; eszerint értékeltük, becsültük-e emberként és művészként? Az ő magányát — ha rátört — mindig volt, aki feloldja? A sikertelenség, a kudarc napjaiban Neki ki adott erőt, hitet? Szerettük-e eléggé?

Keserű, cinikus, meghasonlott ember is válhatott volna belőle — volt reá oka elég. Tudunk-e segíteni abban, hogy könnyebben viselhesse a magyar művészsors úgy látszik örök mártíriumát?

A művész megértés, siker, szeretet nélkül elsorvad, önmagát emészti, égeti el. Mégis — ha ezeket nélkülöznie kellett — honnan volt hite, ereje, embersége tovább dolgozni; alkotni és tanítani egyszerre?

És akiket tanítványai majd később barátaiként — sokan, nagyon sokan voltak ilyenek — elárasztott tehetsége, tudása fényével, embersége és szeretete melegével: önzően nemcsak kapni — de adni is tudunk Neki valamit?!

Tanárom volt, apám és barátom. Tőle kaptam a legtöbbet; sokat formált és alakított rajtam és bennem. Adhattam-e valamit cserébe?!

Soha többet nincs kitől megkérdeznem: — Lehel tanár úr... Pista bácsi... ezt most hogy csináljam?... jó lesz-e így?... hogy éljek ezután?

PAÁL ISTVÁN